

60.010/x
MTI

Szerkeszti a Külpolitikai Főszerkesztőség
Szerkesztésért és kiadásért az MTI vezérigazgatója felel
Kiadja az MTI - Budapest I., Fém u. 5-7. 1426 Budapest, Pf. 3. Tel.: 756-722 Telex: 22-4371

Külföldi hírek

budapest, 1987. augusztus 24.

kül

h é t f ő

sk0001 4 230 mtik1003

uj gyorsforgalmi ut new yorkban

new york, 1987. augusztus 24. /mti/ - új gyorsforgalmi ut épül new yorkban, a manhattan-félsziget nyugati partján, a hudson folyó mellett. a hatsávós utvonal a félsziget déli végétől a manhattan közepéig, az 59. utcáig vezet majd és a korábban ott épült, de az évek során használhatatlanná vált utat pótolja. az ut mellett keskeny parksávot is létrehozna. a várható költség meghaladja a 800 millió dollárt, s az építés nem lesz könnyű, mert az utat néhány helyen felül- és aluljárókon kell átvezetni a forgalmasabb keresztezések alatt, például a folyó alatt átvezető vasuti és közuti alagutak bejáratánál.

az utvonal felépítésének terve korábban hatalmas vitát váltott ki. az eredeti tervek szerint ugyanis a városi vezetés a folyómeder részleges feltöltésével akarta azt megvalósítani, s ezzel nemcsak a költségek növekedtek volna meg igen nagy mértékben, hanem az építés komoly környezetvédelmi problémákat is okozott volna. a terveket többéves munkával kellett módosítani az alaposan lecsökkentett programhoz. a manhattan félsziget keleti partján van gyorsforgalmi utvonal. /kis csaba/

ki/bx bj

07.08 240887 1159

kl

sk0002 4 230 mtik1004

caracasi értekezlet - vége

caracas, 1987. augusztus 24. /mti-taszsz/reuter/ - caracasban vasárnap este véget ért a contadora-csoport, a csoportot támogató országok és a közép-amerikai államok külügyminisztereinek két napos tanácskozása. az értekezleten részt vett juan baena soares, az amerikai államok szervezetének főtitkára és csandrasektar daszgupta, az ensz főtitkárának személyes képviselője.

a tanácskozás végeztével határozatot fogadtak el a közép-amerikai viszályok politikai rendezését szorgalmazó guatemalai béketerv támogatásáról. a békeokmányt augusztus 7-én a közép-amerikai országok államfői írták alá guatemalavárosban. az okmány kimondja, hogy a szemben álló felek kezdjenek egymással párbeszédet és november 7-ig kössenek tűzszünetet. a megállapodás egyik sarakalatos pontja felszólítja a külső erőket, hogy szüntessék be a fegyveres csoportoknak nyújtott támogatást, és tiltja, hogy egy közép-amerikai ország területét egy másik elleni támadásokra használják fel.

a caracasi határozat közli, hogy a külügyminiszterek bizottságot hoztak létre a guatemalai béketerv végrehajtásának ellenőrzésére. a bizottság első ülését szeptember 17-18-án tartja managuában, nicaragua fővárosában. arról fog tanácskozni, hogy megbízható mechanizmust hozzanak létre a guatemalai okmány érvényesítését szolgáló gyakorlati intézkedések ellenőrzésére. decemberben a bizottság tájékoztatja pérez de cuellar ensz-főtitkárt a megállapodás végrehajtásában elért haladásról.

hírügynökségek szerint a caracasi tanácskozáson a résztvevők között vita volt arról, hogy tulajdonképpen mikor kellene felszólítani az egyesült államokat a nicaraguai lázadóknak nyújtott támogatás beszüntésére. a felszólítás szükségességében egyet értettek, de salvador és guatemala azt szorgalmazta, hogy csak november 7. után forduljanak washingtonhoz, hiszen a guatemalai egyezmény ezt a határidőt jelöli ki a tűzszünet létrejöttére. nicaragua és több más ország külügyminisztere viszont rámutatott, hogy guatemalai béketerv egységes egész és nem lehet egyes pontjait más előírások rovására előnyben részesíteni. elképzelhetetlen, hogy végre lehessen hajtani a tűzszünet megkötését, úgy, hogy külső hatalmak folytatják a fegyveres csoportok támogatását - mondták.

az egyesült államok már jelezte, hogy csak olyan béketervet hajlandó támogatni, amely összhangban van a nicaraguai lázadók érdekeivel. a washingtoni kormány azt is közölte, hogy a lázadóknak nyújtott mostani 100 millió dolláros segély lejártával pótlólagos segély megszavazását kívánja szorgalmazni.

ml bj

07.15 240887 2588

sk0003 4 230 mtik1005

sri lanka

rácz péter, az mti tudósítója jelenti:

uj-delhi, 1987. augusztus 24. /mti/ - india colombói nagykövete szerint a tamil harcosok fegyvereiknek már csaknem háromnegyedét beszolgáltatták sri lanka északi és keleti részében. a fegyverbeszolgáltatást a békemegállapodás írja elő. a végrehajtás időpontját már több ízben kiterjesztették.

közben befejezte az első tárgyalási fordulót colombóban az az indiai küldöttség, amely a sri lanka-i kormánnyal a főképpen tamil lakta északi és keleti ország részben felállítandó tartományi tanács jogkörét dolgozza ki. még további egyeztető megbeszélések következnek, majd előreláthatólag szeptember végén a tanács hatalmi-közigazgatási szerepét törvénybe foglaló tervezetet a szigetország parlamentje elé terjesztik.

a múlt keddi merénylet ügyében a sri lanka-i szervek - a scotland yard két felügyelőjének bevonásával - folytatják a nyomozást. a törvényhozás épületében végrehajtott támadás halálos áldozatainak száma kettőre emelkedett: vasárnap belehalt sérüléseibe egy parlamenti alkalmazott. a kézigránátos akcióban a halálos áldozatokon kívül tizenhárom parlamenti képviselő /köztük hat kormánytag/ sebesült meg.

rp/bx bj

07.17 240887 1211

-.-

sk0004 4 230 mtik1006

öböl - murphy - larijani

washington, 1987. augusztus 24. /ap/upi/afp/ - mohammad larijani iráni külügyminiszter-helyettes vasárnap jelezte, hogy irán vissza fogja utasítani az ensz biztonsági tanácsának az immáron hét éve tartó iraki-iráni háború befejezését célzó határozatát.

az nbc amerikai televíziós hálózat „találkozás a sajtóval„ című műsorában az iráni politikus a biztonsági tanács határozatát „nem megfelelőnek„ nevezte. ugyanakkor irán együttműködési készségéről beszélt azzal kapcsolatban, hogy kialakuljon a béke a térségben.

ll

az ENSZ BT július 20-án fogadta el azt a határozatot, amelyben egyebek mellett tűzszünetre szólítja fel a hadviselő feleket. Irak elfogadta a határozatot, Irán nem mondott sem igent, sem nemet. az iráni külügyminiszter-helyettes várhatóan hétfőn találkozik az ENSZ főtitkárával. az NBC műsorának másik résztvevője, Richard Murphy közel-keleti ügyekben is illetékes amerikai külügyi államtitkár szerint a találkozó kulcsfontosságú abból a szempontból, hogy Irán elfogadja a Világszervezet határozatát, vagy sem. Murphy ugyanakkor elmondta, hogy az amerikai kormányzat támogatna egy olyan BT határozatot, amely fegyverszállítási tilalmat rendelne el Iránnal szemben.

Murphy kijelentette: Washington üdvözlne egy találkozót Mohammad Larijanival, de most nem keresi ennek lehetőségét. Larijani közölte, az „illemszabályoknak” megfelelően elfogadna egy találkozót, de nem látja semmiféle okát annak, hogy amerikai tisztségviselőkkel a tűzszünetről tárgyaljon.

Larijani vasárnap megismételte Irán korábbi javaslatát, hogy Teherán „humanitárius” segítséget nyújt a Libanonban fogva tartott amerikai tisztek kiszabadítása érdekében, amennyiben az Egyesült Államok elősegíti az Izraelben és Kuvaitban bebörtönzött síita foglyok szabadonbocsátását. Richard Murphy a korábbi amerikai állásponthoz hasonlóan elutasította az indítványt.

Murphy szerint a Perzsa/Arab/-öbölben egyre növekvő amerikai katonai jelenlét /jelenleg már 41 hadihajó/ mindaddig folytatódni fog, amíg az szükséges lesz, és nem volt hajlandó időpontot mondani azzal kapcsolatban, mikor vonják vissza onnan az amerikai hadihajókat.

mg bj

07.25 240887 2195

sk0005 4 230 mtik1007

chautauquai találkozó /1.rész/

kis csaba, az mti tudósítója jelenti:

Washington, 1987. augusztus 24. /mti/ - New York államban, Chautauqua üdülőhelyen vasárnap kezdődött meg a Szovjet és az amerikai közéleti, politikai személyiségek és a két ország társadalma képviselőinek harmadik találkozója. a szovjet politikai küldöttséget Valentyina Tyereskova, a külföldi baráti kulturális kapcsolatok szovjet társaságai szövetsége elnökségének elnöke vezeti. tagjai között van Vlagyimir Petrovskij külügyminiszter-helyettes, Nyikolaj Cservov vezérezredes, a szovjet fegyveres erők vezérkarának képviselője, Tatjana Zaslavszkaja professzor, a szovjetunió tudományos akadémiaja szibériai részlegének vezetője, ismert közgazdász, tengiz Abuladze filmrendező és sok más ismert író, művész, közéleti személyiség. az ötven tagú küldöttség mellett a szovjet társadalom 170 képviselője is részt vesz az amerikai kisvárosban megrendezett találkozón.

az amerikai küldöttség tagja többek között az állam kormányzója, Mario Cuomo, Bill Bradley demokrata párti szenátor, aki a párt egyik lehetséges elnökjelöltje, John Whitehead, az amerikai külügyminiszter első helyettese és több más politikus, közéleti személyiség.

a találkozót ezúttal harmadizben tartják meg. az elsőt is Chautauquában, a másodikat a Lett SZSZK-ban lévő jurnalában és Moszkvában rendezték meg. az összejövetel fontos alkalom arra, hogy a két ország politikusai, közéletének vezető képviselői közvetlenül találkozzanak és nem hivatalos formában vitassák meg a szovjet-amerikai kapcsolatok, a világhelyzet számos fontos kérdését, mégpedig a két ország társadalmának minél szélesebb körből kikerülő képviselői előtt és azok bevonásával. ugyancsak találkoznak a szovjet és az amerikai művészek, írók, tudósok képviselői.

az idei találkozó érdekessége, hogy Reagan amerikai elnök szerdán Los Angelesben elmondandó beszédében, amelyet közvetlen adásban sugároznak a helyszínrre, üdvözlí a résztvevőket. Reagan beszéde egy részét a szovjet-amerikai kapcsolatoknak kívánja szentelni, bár az előzetes jelentések szerint a kapcsolatok fejlődésének méltatása mellett változatlanul „kiktató”, hangot akar megütni.

a találkozón szó lesz a szovjet-amerikai kapcsolatokban bekövetkezett legutóbbi fejleményekről és a leszerelési kérdésekről is.

ki/bx/ev bj

07.29 240887 2348

sk0006 4 230 mtik1008

uj-zélandi kormány - esketés

Wellington, 1987. augusztus 24. /mti-adn/ - hétfőn wellingtonban letette a hivatali esküt és ezzel hivatalába lépett a David Lange új-zélandi miniszterelnök által létrehozott második munkáspárti kormány.

az új kabinetnek 20 tagja van, köztük két maori. új vonása, hogy létrehozták a leszerelési és fegyverzetellenőrzési minisztériumot. a tárca Russell Marshall új külügyminiszter hatáskörébe tartozik. a minisztérium megalakítását az a június elején elfogadott törvény írta elő, amely a csendes-óceáni szigetet atomfegyvermentes övezetté nyilvánította.

az augusztus 15-én tartott parlamenti választásokon a munkáspárt 97 mandátumból 56-ot nyert el, s ezzel ismét az ország legerősebb pártjává vált. az új képviselőház szeptember közepén tartja alakuló ülését.

ml bj

07.32 240887 0828

-.-

sk0007 4 230 mtik1009

reagan - kontrák

kis csaba, az mti tudósítója jelenti:

washington, 1987. augusztus 24. /mti/ - reagan elnök személyesen kívánja megnyugtani a nicaraguai ellenforradalmárok vezetőit és közvetve az amerikai jobboldal képviselőit, hogy nem szándékozik feladni a kontrák támogatását. reagan a hét közepén két napra félbeszakítja kaliforniai birtokán töltött nyári szabadságát és Los Angelesbe látogat. szerdán beszédet mond egy politikai összejövetelen, és a the washington post vasárnap közzétett előzetes értesítése szerint a szovjet-amerikai kapcsolatokkal, illetve a kontrák támogatásával foglalkozik majd. csütörtökön találkozik az ellenforradalmárok vezetőivel és „katonai helyzetjelentést” kap Enrique Bermudeztől, a kontrák fegyveres erőinek parancsnokától.

a lap azt írja, hogy az elnök beszédében - amelyet pedig a chautauqua városkában folyó szovjet-amerikai társadalmi találkozóra egyenes adásban közvetítenek - fel akarja eleveníteni a

le

„reagan-doktrina”, szólamaival és katonai segílyt követel majd „a kommunista rendszerekkel szemben álló demokratikus feikelőknek”, így a nicaraguai és az afganisztáni ellenforradalmároknak. az első fogalmazványok ismeretében a jelentés azt hangoztatja, hogy a beszédben az elnök ugyan kerüli majd az éleshangu szóközi fogásokat és üdvözlí a szovjet-amerikai kapcsolatokban az utóbbi időben bekövetkezett változásokat, szól a leszerelési megállapodások lehetőségéről, de „ragaszkodik majd ahhoz, hogy a szuperhatalmak kapcsolata csak akkor javulhat meg, ha mindkét részről őszintén foglalkoznak a viszony teljes spektrumával, beleértve az olyan regionális konfliktusokat is, mint a nicaraguai háború”.

a fehér ház egyébként vasárnap közölte: nincs tudomása arról, hogy mihaíl gorbacsov esetleg már szeptemberben az egyesült államokba látogatna, részt venne az ENSZ közgyűlésének ülészakán és találkozna reagan elnökkel is. a hírt a the los angeles times röppentette fel.

ki/bx/ev bj
07.34 240887 1973

-.-

sk0008 4 230 mtik1010

rövid hírek

desmond tutu

Lomé, 1987. augusztus 24. /taszsz/ - a nobel-békedíjas desmond tutut, fokváros érsekét választották az afrikai egyházak konferenciájának elnökévé - közölték vasárnap Loméban, a togói köztársaság fővárosában, az egyházi szervezet soros közgyűlésén. az afrikai egyházak konferenciája 38 ország 117 egyházát tömöríti.

jugoszláv közúti baleset

Kardeljévo, 1987. augusztus 24. /tanjug/ - jugoszlávia déli részén, kardeljévo közelében egy kanyarban előbb egy autóbusszal, majd személygépkocsival ütközött egy tartályautó. a buszon utazó olasz turisták közül egy meghalt és életét veszítette a személyautó két utasa is. tizenötven - köztük a tartályautó vezetője - megsebesültek.

bangladesi hajóbaleset

le

dakka, 1987. augusztus 24. /reuter/ - hidpillérnek ütközött és elsüllyedt vasárnap egy tulzsufolt komphajó a bangladesi buriganga folyón. a fedélzeten tartózkodó hatvan utasnak mintegy felét sikerült kimenteni, 31-en viszont eltűntek.

betörés

Los angeles, 1987. augusztus 24. /upi/ - betörők egy csatornából alagutat ástak a bank of america helyi kirendeltségének pincéjébe, s 110 ezer dollár készpénzzel távoztak - közölte vasárnap a los angeles-i rendőrség. az alagutfurrás zaja a forgalom miatt nem hallatszott, a riasztók jelzését pedig azért nem vette figyelembe senki sem, mert a betörésnek kívülről nem volt nyoma.

kl bj

07.41 240887 1410

-. -

sk0009 4 230 mtik1011

arab-liga

tunisz, 1987. augusztus 24. /reuter/upi/ - szaud el-feiszal, szaud-arábia külügyminisztere vasárnap este, az arab-liga külügyminisztereinek tanácskozásán kijelentette: kormánya iránt vádolja a mekkában július végén kiobbant véres események kiprovokálásával.

az arab-liga külügyminisztereinek rendkívüli ülését tunézia kérésére hívták össze, amelynek fő témái az iraki-iráni háború és a perzsa/arab/-öbölben kialakult helyzet.

a szaudi külügyminiszter beszédében iránt az öbölbeli feszültség szításával, az arab világban kialakult terrorizmus támogatásával vádolta és elítélte amiatt, hogy teherán lényegében nem fogadta el /nem mondott sem igent, sem nemet/ az ensz biztonsági tanácsának az iraki-iráni háború befejezését célzó júliusi határozatát.

arab diplomáciai források szerint a vasárnap kezdődött tanácskozáson várhatóan elfogadnak két dokumentumot. egyikben valószínűleg bírálni fogják iránt a mekkai események miatt, a másikban támogatásukról biztosítják kuvaitot. a források szerint nem valószínű, hogy a liga tagállamai hivatalos deklarációban ítélnék el teheránt, vagy szankciókra szólitanának fel iránnal szemben.

bel

diplomáciai források tudni vélik, a 21 tagu arab liga kérni fogja az ensz biztonsági tanácsát, hogy tegyen lépéseket az öbölbeli biztonság erősítése érdekében.

az arab-liga rendkívüli külügyminiszteri értekezlete hétfőn folytatja munkáját.

mg bj

07.58 240887 1436

-. -

sk0010 4 230 mtik1012

egyesült államok - titkos hadsereg

new york, 1987. augusztus 24. /mti-upi/adn/ - titkos hadsereg működik hét éve az egyesült államokban - jelentette legújabb számában a time amerikai hetilap. a titkos csoportot azután hozták létre, hogy az amerikai fegyveres erők 1979-ben sikertelen kísérletet tettek a teheránban őrzött amerikai tuszok kiszabadítására.

az első kísérlet után a titkos egység „honey badger”, fedőnévvel újabb tervet dolgozott ki a tuszok kiszabadítására. a terv végrehajtásáról azonban le kellett mondani, mert ez az egység sem tudta felderíteni a tuszok fogvatartásának pontos színhelyét.

a titkos egység működéséről a time szerint kevés adat szivárgott ki. ismeretes viszont, hogy a hadügyminisztérium rendszeresen különlegesen kiképzett helikoptereket és távközlési műholdakat bocsátott a felderítési támogató művelet /isa/ fedőnevű egység számára. az isa működési területéhez a szovjetunió kivül olyan országok tartoztak, mint nicaragua, salvador, irán, libanon és szudán.

a titkos egység a kongresszus megkerülésével tüzérségi fegyvereket és helikoptereket szállított a nicaraguai lázadókra és különböző terveket dolgozott ki a salvadori gerillamozgalom leverésére.

ml bj

08.06 240887 1236

del

-. -

sk0011 4 230 mtik1013

sines hírek

a műszivek feltalálójának szívügye

new york, 1987. augusztus 24. /afp/ - new yorkban vasárnap megnősült dr. jarvik, a műszivek feltalálója. a róla elnevezett mesterséges szív segítségével már több mint 60 szívtültetést hajtottak végre a világon. az új ara marilyn vos savant egy 40 éves írónő, aki arról híres, hogy szerepel a guinness-féle rekordok könyvében, mert intelligenciahányadosa /iq/ a legmagasabb az egész világon /230/.

az ismerkedés úgy indult, hogy egy évvel ezelőtt egy újságcikk felkeltette az akkor 40 éves jarvik doktor érdeklődését a különleges hölgy iránt és elhatározta, hogy megismerkedik vele. marilyn először nem akart tudomást venni az orvosról, de később, - állítólag dr. jarvik egy meztelen fotója hatására - megváltoztatta véleményét.

a vasárnap megtartott ceremónián ketten is részt vettek olyanok, akiknek életét jarvik-féle műszív segítségével mentették meg. a jövőre nézve a házaspár egy-egy könyv megírását tervezi.

dali-gyűjtemény spanyolországnak

madrid, 1987. augusztus 24. /reuter/ - salvador dali festményei spanyolországot illetik meg - állítja egy ir műgyűjtő és eképpen is cselekedett. vasárnap bejelentette, hogy a tulajdonában lévő szürrealista festményekből háromszázat a spanyol államnak adományoz.

peter moore korábban 15 éven keresztül a mester titkára volt. gyűjteménye körülbelül egyötöde dali életművének, és közöttük van a „dollar apoteózis”, című, 1966-ban készült kép, amelyet 1,5 millió dollárra biztosított a mester. peter moore a világ különböző tájain rendszeresen kiállította kincseit, de ez a tevékenység már fárasztja a 70 éves öregurat. a gyűjteményből csak néhány darabot tart meg magának, köztük azt az egyet, amit dali neki ajándékozott.

bm bj

08.34 240887 1783

-.-

sk0012 4 230 mtik1014

dél-afrika

johannesburg, 1987. augusztus 24. /ap/ - huszezer dél-afrikai arany- és szénbányászt fenyeget elbocsátás, amennyiben hétfőn nem veszik fel a munkát - közölte a num, a bányászok szervezete.

az ország történetének két hete kezdődött legnagyobb munkabeszüntetésével a bányászok a bérek 30 százalékos emelését akarják elérni.

dél-afrikában nincs olyan törvény, amely megakadályozza a munkások elbocsátását, amennyiben azok nem jelennek meg munkahelyükön. az ország három legnagyobb bányavállalata eddig mintegy 9 ezer bányász ellen indított fegyelmi eljárását és bejelentette, hogy 41 ezer bányász ellen hasonló eljárást kezdeményeznek, ha folytatják sztrájkjukat.

kl bj

09.20 240887 0710

-.-

sk0013 4 230 mtik1015

demokrácia = pravda elméleti 1.

moszkva, 1987. augusztus 24. /mti/ - a fejlődés jelen szakaszában törvényszerűen felvetődik a szocialista néphatalom elviekben új szintjének kérdése, amikor bekövetkezik az átmenet a nép nevében gyakorolt hatalomtól a nép által gyakorolt hatalomhoz, az egyetértés /közmegegyezés/ demokráciájától a tettek /a meghatározó részvétel/ demokráciájához - írja hétfői elméleti cikkében a pravda.

lenin „állam és forradalom”, című műve elkészültének évfordulója alkalmából a lap hangsúlyozza: mély értelmű az a tény, hogy éppen az átalakítás körülményei közepette, amikor élesen felvetődik az emberi tényező aktivizálásának feladata, a párt visszatért a lenini gyökerekhez és határozottan fogalmazza meg a szocialista rend maximális demokratizmusának kérdését. a párt szerint ma a következő választás előtt áll a társadalom: vagy demokratizálás vagy társadalmi tehetetlenség, megtorpanás, konzervativizmus - írja a pravda.

de

a cikk felhívja a figyelmet arra, hogy a dolgozók egy részének még tanulnia kell a demokráciát. a nép szocialista öngazgatásának az szkp által megfogalmazott koncepciója kétségtelenül létrehozza a szükséges intézményeket, és azokat konkrét formák és jogi előírások fogják erősíteni. a cél az, hogy a szocializmus politikai rendszere méginkább elősegítse a dolgozók kezdeményező készségének kibontakoztatását. lényegében a nép szocialista öngazgatása formáinak intenzívebbé tételéről és elsődleges fejlesztéséről van szó.

a pravda szerint ésszerű például az a javaslat, hogy a tanácsok ülésén a legfontosabb kérdésben elhangzott beszámolót követően szünet következzen, amelynek idején az állandó bizottságokban megvitathatnák a beszámolót, majd a vita eredményéről jelentést tennének a tanácsülésnek. a lap hangsúlyozza: biztosítani kell a dolgozóknak azt a jogot, hogy értékeljék a vezetők tevékenységét, beleértve azt a lehetőséget, hogy visszahívják mindazokat, akik nem bírkóznak meg feladataikkal vagy lejárták magukat. a cikk fontosnak nevezi olyan rendnek a meghonosítását, hogy a felelős beosztású személyek szigorúan előre meghatározott ideig maradhassanak meg posztjukon. /folyt./

le/bx bj

09.27 240887 2188

-.-

sk0014 4 230 mtik1016

demokrácia - pravda elméleti /2. rész/

egy felmérés eredményeit vizsgálva a pravda példaként említi, hogy míg az emberek 37,6 százaléka tudta, miről tárgyalt a legfelsőbb tanács, az oroszországi föderáció legfelsőbb tanácsának munkájáról 17,4 százalék tudott, a területi tanácséról 9,3, a városiéról 13,7, a kerületiéról pedig csak 3,4 százalék. a megfelelő visszacsatolás megteremtése érdekében ezért a lap szerint szükség van a közvélemény rendszeres felmérésére. igen fontos, hogy létrejőjön és megbízhatóan működjék az országban a társadalom állandó megfigyelésének mechanizmusa - állapítja meg.

a pravda a szovjetunió és a szocialista országok gyakorlatát vizsgálva rámutat, hogy éppen az össznépi viták során kerülnek felszínre a leginkább vitatott kérdések és születnek meg a helyes döntések. ezért az építő jellegű bírálatot a társadalom, az államapparátus természetes működése elemének, az ellentmondások feloldása legfőbb eszközének kell tekinteni. ebből a szempontból

fontos, hogy az állam és a kollektiva türelemmel legyen a különböző, sokszor akár hibás nézetekkel szemben, szavatolja azoknak a védelmét, akik egyik vagy másik kérdés megvitatásakor kisebbségben maradnak - írja a pravda.

le/hi bj

09.35 240887 1238

-.-

sk0015 4 230 mtik1017

baltikum - pravda

moszkva, 1987. augusztus 24. /mti/ - részletes beszámolót közölt a balti köztársaságok fővárosaiban vasárnap lezajlott szovjetellenes tüntetésekről a pravda, az szkp kb vezető ujságja. a tekintélyes szovjet lap - az egyetlen hétfőn megjelenő szovjet központi napilap - nem fűzött külön kommentárt az eseményekhez.

a litván fővárosban - mint ismeretes - 250-300 személy gyült össze a vilniuszi mickiewicz-szobornál a szovjet-német meg nem támadási egyezmény évfordulóján, augusztus 23-án.

a szélsőséges elemek a hitleristák helyi bérenceit igyekeztek rehabilitálni. a tudósítás utal arra, hogy a vilniuszi megmozdulás egyik szellemi atyja az az algisz klimajiszt volt, akinek apja a kaunaszi zsidók kiirtásának részese volt és aki jelenleg a „baltikumiai világszövetsége nyugat-európai irodájának„ vezetője.

a rigai nacionalista megmozdulás irányítója egy hivatásos diverzáns, edmund cirvilisz volt, aki szovjetellenes tevékenységért eddig 10 évet ült börtönben. a beszámoló szerint a diverzáns kiképzésben részesített cirviliszt 1945-ben dobták át a szovjetunióba, hogy felforgató és terrorista akciókat hajtson végre.

a pravda beszámol arról is, hogy tallinnban, az észt szszk fővárosában is szovjet-ellenes megmozdulás zajlott le vasárnap. a szovjet-német meg nem támadási szerződés jogszerűségét kétségbe vonó tüntetők tallinn belvárosában gyültek össze.

az szkp kb vezető orgánumban közölt jelentések nem számolnak be a hatóságok és a tüntetők közötti összetűzésekről, mintahogy letartóztatásokról sem. a tudósítások kiemelik, hogy a balti köztársaságok dolgozói, a nemzetiségek jeles képviselői elítélték a szovjetellenes megmozdulásokat.

di/bx/hv bj

10.02 240887 1728

-.-

sk0016 4 230 mtik1018

rövid hírek

kanadai vasutas sztrájk

montreal, 1987. augusztus 24. /reuter/ - sztrájkba léptek hétfőn kanada két országos vasutvonalának dolgozói, s emiatt leállt a személy- és teherforgalom az óriási észak-amerikai országban. a sztrájk fő oka, hogy az új kollektív szerződésben a tulajdonosok a nagyobb rugalmasság követelményére hivatkozva meg akarják könnyíteni az áthelyezéseket és elbocsátásokat.

costa rica-i kommunisták

san josé, 1987. augusztus 24. /taszsz/ - san joséban befejeződött a costa rica-i néppárt /ppc/ xv. kongresszusa. a résztvevők megvitatták az ország belső helyzetét, a nemzetközi élet kérdései között pedig a közép-amerikai helyzetet. szó volt az ország haladó erői egységének további erősítéséről. a kongresszuson ismét eduardo mora valverdét választották a párt kb főtitkári tisztségébe.

nepáli aranycsempészek

katmandu, 1987. augusztus 24. /taszsz/ - háromszázhatvan kilogramm aranyat koboztak el a nepáli hatóságok a júliusban zárult pénzügyi évben - hangzott el az ország parlamentjében. a csempészarany jórészt hong kongból és thaiföldről származik, ahol a nemesfém lényegesen olcsóbb mint nepálban. az elkobzott arany ellenértékét, mintegy 118 millió rupiát az ország fejlesztésére fordítják.

kl bj

11.28 240887 1278

-.-

sk0017 4 230 mtik1020

husvét-szigetek

buenos aires, 1987. augusztus 24. /taszsz/ - a husvét-szigetek militarizálását és amerikai katonai támaszponttá való átalakítását bírálta a chilei egyesült baloldal /iu/ koalíció. az antifasiszta tömörülésbe tartozik a chilei kommunista párt és több más, a katonai diktatura által betiltott párt. az egyesült baloldal közleménye szerint, ha az egyesült államok a husvét-szigeteken katonai támaszpontot létesít, akkor chile egy globális katonai konfliktus esetén atomcsapás célpontjává válhat.

a csendes-óceáni husvét-szigeteken a pentagon és az amerikai országos űrhajózási és űrkutatási hivatal /nasa/ hatalmas katonai repülőteret és radarközpontot épített ki. hivatalos közlés szerint a repülőteret elsősorban a többször felhasználható amerikai űrhajók „kényszerleszállására”, használnák. a chilei békebizottságnak nemrég nyilvánosságra hozott tájékoztatója szerint azonban a repülőtéren felszerelt legkorszerűbb radioelektronikus berendezéseket egy atomháború esetén rakéták irányítására is fel lehet használni.

ri pi

14.11 240887 1066

-.-

sk0018 4 230 mtik1021

a szerkesztőségek tájékoztatására!

usa-nszk titkos megállapodás?

bonn, 1987. augusztus 24. /afp/ - az egyesült államok esetleg titokban megállapodott az nszk-val abban, hogy bonn ellenőrzése alá helyezik a pershing 1a rakéták robbanótölteteit. erről a feltevésről nyilatkozott a frankfurter rundschau című nyugatnémet lap hétfői számában egy szovjet katonai szakértő.

lev szemejko, a moszkvai amerikai kutató intézet munkatársa azt mondta: „nem vagyunk száz százalékig meggyőződve arról, hogy nem létezik az nszk és az egyesült államok között egy olyan titkos megállapodás, amelynek értelmében a németek rendelkezésére bocsátják

02

a pershing 1a rakéták atomrobbanótölteteit.,, a szovjet szakértő rámutatott: az egyesült államok nem ismerheti el egy ilyen megállapodás tényét, mivel az ellentmond az atomsorompó szerződésnek, vagyis az atomfegyverek továbbadása tilalmának.

kj pi

14.58 240887 0950

-.-

sk0019 4 230 mtik1022

chautauquai találkozó - 2.

washington, 1987. augusztus 24. /mti/ - mario cuomo, new york állam kormányzója a megnyitó ülésen kijelentette: a két ország kapcsolatában „új realizmusra”, van szükség. cuomo, aki szeptember közepén moszkvába látogat, leszögezte, fel kell számolni a hidegháború maradványait, meg kell szüntetni egymás becsmérlését, új alapokra kell helyezni a kapcsolatok fejlesztését. „tudatában kell lennünk annak, hogy bár a két ország, a két nép története, hagyományai, ideológiája eltérnek egymástól, s országaink hosszú időn át versenyezni is fognak egymással, hatalmas különbség van az erőteljes verseny és az erőszakos ellenségeskedés között,, - jelentette ki egyebek között.

cuomo aláhuzta, megvannak a feltételek ahhoz, hogy a szovjetunió és az egyesült államok között érdemleges leszerelési megállapodások jöjjenek létre. erre mindkét fél részéről kellő elhatározás mutatkozik s ki kell használni az így megnyíló lehetőségeket. „teljes értelmetlenség, hogy milliárdokat költünk olyan fegyverekre, amelyeket remélhetőleg sohasem fogunk felhasználni, miközben emberek milliói éheznek, szenvednek a nyomortól,, - mondotta.

valentyina tyereskova, a szovjet küldöttség vezetője hasonlóképpen állást foglalt a két ország kapcsolatainak fejlesztése és mindenekelett az új leszerelési megállapodások megkötése mellett. tyereskova utalt a szovjetunióban jelenleg végbemenő nagyszabású változásokra és megállapította: a szovjet nép legfőbb célkitűzése most országának fejlesztése és a világot fenyegető veszélyek elhárítása.

ki/hn/oe pi

16.20 240887 1586

-.-

sk0020 4 230 mtik1023

olaszország - andreotti az ensz-ről

garzó ferenc, az mti tudósítója jelenti:

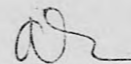
róma, 1987. augusztus 24. /mti/ - az ensz-nek a regionális konfliktusok megoldásában játszott pótolhatatlan szerepére hívja fel a figyelmet giulio andreotti olasz külügyminiszter, aki az il tempo című, nagy tekintélyű olasz napilap hétfői számában írt erről a témáról.

az olasz diplomácia vezetője - akit hazájában nemcsak politikai tevékenységéről, hanem újságírói munkájáról is ismernek - nem véletlenül írta éppen most ezt a cikket. elsősorban azoknak szánta sorait, akik - itálián belül vagy azon kívül - „lebecsülik”, a világszervezet szerepét a perzsa/arab/-öbölben zajló iraki-iráni háború beszüntetésére irányuló erőfeszítések terén. andreotti emlékezteti olvasóit, hogy az ensz negyvenéves tevékenységének pozitív a mérlege, tehát indokolatlan a szervezettel szemben ismét megnyilvánuló, „szokásos”, bizalmatlanság. andreotti szerint természetesen nem lehet tagadni, hogy az ensz mozgási lehetőségeinek megvoltak a maga határai, de a világszervezet legádázabb bírálóinak be kell látniuk: nem képesek olyan hiteles alternatívát javasolni /az ensz-szel szemben/, amely ne fenyegetne a nemzetközi élet rendjének a felbomlásával.

az ensz hasznos kereteket biztosít a legfontosabb világpolitikai kérdésekről szóló viták számára - írja a cikk szerzője. andreotti megállapítja: ha igaz is, hogy a világszervezet sokszor nem volt képes alapvetően meghatározni bizonyos regionális konfliktusok kimenetelét, az is vitathatatlan, hogy e szervezet fontos eszközként szolgált olyan viszályok befagyasztásához, amelyek máskülönben rendkívüli módon elmérgesedtek volna. a legtöbb esetben az egymással szembenálló felek számára éppen az ensz tárgyalási kezdeményezései bizonyultak elfogadhatónak, csak ez az út volt járható az erőszakmentes megoldások felé. az ensz a fegyverzetkorlátozási tárgyalások nehézkes folyamatában katalizátorként szolgált - írja az olasz külügyminiszter, aki nagyobb óvatosságra inti mindazokat, akik alábecsülik a világszervezet - sokszor pótolhatatlan - befolyását.

gf/jp pi

16.24 240887 2115

-.-

sk0021 4 230 mtik1024

rövid hírek

betty és cary vietnamban

bangkok, 1987. augusztus 23. /reuter/taszsz/ - többen életüket veszítették és sokszázan megsebesültek vietnamban az elmúlt másfél hét alatt az országot sújtó két tájfun következtében. előbb a betty, majd a cary néven jegyzett tájfun söpört végig az indokínai ország középső tartományain. a természeti csapás sújtotta területeken harminc ezer hektárnyi rizsföldet elöntött a víz, lakóházak, irodák, iskolák és kórházi épületek, valamint elektromos vezetékek rongálódtak meg. a hanoi rádió jelentése szerint az orkánerejű szél és a hatalmas esőzés husz ember halálát okozta.

el nem kötelezettek poolja

havanna, 1987. augusztus 24. /taszsz/ - limában a hét végén befejeződött az el nem kötelezett országok poolja koordinációs irodájának 12. ülése. a tanácskozáson harminc afrikai, ázsiai, európai és latin-amerikai ország képviselői vettek részt. az ülésen határozatot fogadtak el, amelyben elítélték az egyesült államok közép-amerikai politikáját. a koordinációs bizottság azzal a kéréssel fordult az el nem kötelezett országok hírügynökségeihez, hogy elsősorban a közép-amerikai és a perzsa-öbölbeli események megvilágítására helyezték a hangsúlyt. a tanácskozáson felszólalt alan garcia perui államfő is.

észak-európai fórum

oslo, 1987. augusztus 24. /taszsz/ - új észak-európai békemozgalom megalakításáról döntöttek a térség államainak képviselői egy, a hét végén oslóban tartott szemináriumon. a tanácskozáson az észak-európai térséggel kapcsolatos katonapolitikai kérdéseket vitattak meg. az új szervezet, amely az „észak-európai országok biztonságpolitikájának megvitatásával foglalkozó fórum”, nevet kapta, dánia, finnország, izland, norvégia és svédország politikai és társadalmi szervezeteinek képviselőit, egyházi személyiségeket és tudósokat tömörít. a fórum legfontosabb feladata az észak-európai atomfegyvermentes övezet létrehozásának lehetőségeiről folytatott vita aktivizálása annak érdekében, hogy az övezet minél előbb létre jöhessen.

india - baleset, áramütés

új-delhi, 1987. augusztus 24. /ap/ - legalább tizenheten veszítették életüket hétfőn az indiai uttar prades szövetségi államban egy autóbusz-szerencsétlenség következtében. egy harminc

dr.

személyt szállító autóbusz egy vasuti kereszteződésben nekiütközött a nyílt villanyvezetéknek. az autóbusz leégett és tizenhét utasát az áram agyonütötte. hét embert szállítottak kórházba égési sérülésekkel.

ri pi

16.30 240887 2475

-.-

sk0022 4 230 mtik1026

spd - pershingek /1. rész/

flesch istván, az mti tudósítója jelenti:

bonn, 1987. augusztus 24. /mti/ - a német szociáldemokrata párt /spd/ javaslatára a jövő héten rendkívüli ülést tart a nyugatnémet szövetségi gyűlés /bundestag/, hogy tárgyaljon a pershing-1a típusú rakéták kérdéséről.

az indítvány betérjesztéséről a párt parlamenti csoportjának elnöksége hétfőn hozott határozatot, s erről tájékoztatja philipp jenningert, a bundestag elnökét. minthogy az spd a parlamentben a mandátumoknak több mint egyharmadával rendelkezik, az alkotmány értelmében a rendkívüli ülést meg kell tartani. erre várhatóan pénteken kerül sor. korábban a zöldek pártja is sürgette egy ilyen ülés megtartását.

az spd a parlamentben határozati javaslatot kíván előterjeszteni, amelyben a törvényhozás felszólítaná a bonni kormányt: a pershing rakéták felszámolását elutasító álláspontjával ne nehezítse meg, hogy az egyesült államok és a szovjetunió megállapodjon a közepes és rövidebb hatótávolságú eszközök felszámolásáról, az ugynevezett kettős nullamegoldásról.

az nszk most arra hivatkozik, hogy a nato közös véleménye értelmében - szemben moszkva álláspontjával - ezek a fegyverek nem alkothatják a genfi tárgyalások témáját. a bundeswehr birtokában levő rakéták robbanótölteteit az egyesült államok ellenőrzi.

az spd szerint a parlamentnek arra is fel kellene hívnia a nyugatnémet kormányt, hogy a tervezett amerikai-szovjet megállapodást az említett rakéták korszerűsítésével se kerülje meg. javaslatát indokolva a párt hétfőn emlékeztetett: az nszk biztonsági érdekei is megkövetelik az összes közép-hatótávolságú eszköz eltávolítását. minthogy az országot fenyegető ilyen eszközök

dr.

eltávolítására most először kínálkozik lehetőség, bonnra fokozott felelősség járul.

a kereszténydemokrata-keresztényszociális unió /cdu/csu/ parlamenti szóvivője az spd-nek válaszolva hétfőn ismét kifejtette: a kormány - szövetségeseivel egyeztetve - a jövőben is mindent megtesz, hogy hozzájáruljon a leszerelési tárgyalások sikeréhez. egyben azzal vádolta az ellenzéki pártot, hogy mostani parlamenti kezdeményezésével gyengíti a nyugat tárgyalási pozícióit. /folyt./

fn/jp fl

17.19 240887 2205

-. -

sk0023 4 230 mtik1027

spd - pershingek /2. rész/

helmut kohl kancellár legutóbbi tévényilatkozatában azt mondta, hogy bonn-nak a pershingekre vonatkozó véleménye változatlan, s a cdu/csu és a szabaddemokrata /fdp/ kormánykoalíció ebben a kérdésben közös álláspontot vall. az spd véleménye szerint azonban a törvényhozás fórumán most minden pártnak tisztázni kell véleményét, s így esetleg egyértelműen kiviláglik az fdp és partnerei nézetkülönbsége.

martin bangemann, az fdp elnöke, gazdasági miniszter hétfői tévéinterjújában megállapította: az amerikai-szovjet tárgyalásoknak nem szabad zátonyra futniuk a bonni kormány hibájából. az fdp - ha ezt a leszerelési tárgyalások szükségessé teszik - kész arra, hogy washingtonnal olyan megoldást találjon, amely lehetővé teszi a nullamegoldást.

fn/jp fl

17.22 240887 0806

Dr

-. -

sk0024 4 230 mtik1028

demokrata párt - jelöltek

kis csaba, az mti tudósítója jelenti:

washington, 1987. augusztus 24. /mti/ - változatlanul nincs „biztos nyerő”, a demokrata párt lehetséges elnökjelöltjei között. a jelenleg hét főnyi mezőnyben azonban megjavultak michael dukakis massachusettsi kormányzó esélyei. ezt az iowa államban végzett közvélemény-kutatások mutatták ki. iowa nyitja meg a párt jelölt tanácskozásainak sorát - ebben az államban nem előválasztáson, hanem a helyi pártvezetők tanácskozásán döntenek el, melyik jelöltet támogassa az állam küldöttsége a jövő évi jelölt konvención. a hét jelölt több nyilvános televíziós vitát tartott már iowában.

a hét végén megrendezett vitában valamennyien elítélték a reagan-kormányzat fegyverkezési politikáját. paul simon szenátor például kijelentette: az egyesült államoknak nincs szüksége új fegyverrendszerekre, amelyeket hatalmas költséggel hoznának létre. ehelyett nagyobb összegeket kellene fordítani a munka nélkül lévők foglalkoztatására. hasonlóképpen nyilatkozott albert gore szenátor és jesse jackson lelkes, az egyetlen fekete elnökjelölt.

a párt elnökjelöltségéért folyó versengés mezőnye még korántsem teljes. várható, hogy igényt tart a jelöltségre patricia schroeder képviselő, aki ugyancsak élesen ellenzi a katonai programok bővítését, de sam nunn szenátor is, aki viszont a szenátus hadügyi bizottságának elnöke és hajlandó néhány fejlesztési program támogatására, bár kifogásolta a jelenlegi ürfegyverkezési elképzeléseket.

gary hart volt szenátor, aki korábban a legnépszerűbb jelöltnek számított, de botrányos körülmények között nevezésének visszavonására kényszerült, esetleg újra visszatér. a hirt választási hadjáratának volt menedzsere röppentette fel. hart jelenleg irországban tölti szabadságát, s egyelőre nem nyilatkozott a hírekről.

ki/hm/ré nc

17.24 240887 1859

Dr

-. -

sk0025 4 230 mtik1029

amerikai rakéták

washington, 1987. augusztus 24. /mti/ - kudarccal végződött egy trident-1 típusu amerikai hadászati rakéta kipróbálása: a tengeralattjáróról indított rakéta harmadik fokozata felmondta a szolgálatot és nem juttatta célba a robbanófejet helyettesítő eszközt. jelenleg a trident-1 az amerikai haditengerészet legfontosabb hadászati rakétája, amely több mint hatezer kilométeres távolságban levő célok ellen is bevethető.

a trident kudarca egybeesik azzal, hogy az amerikai légierő kénytelen volt felfüggeszteni az mx típusu, szárazföldi indítású, tíz, külön-külön célra irányítható robbanófejjel felszerelt hadászati rakéta kipróbálását - az irányító berendezések hibái miatt. az amerikai képviselőház katonai bizottsága által most közzétett jelentés szerint az eddig kipróbált 17 rakéta közül csak ötnél használták a sorozatban gyártott irányító berendezést, a többieknél egyedi készítésű berendezéseket alkalmaztak. az öt kísérlet közül kettő kudarccal végződött: a robbanófejek nem jutottak célba.

a légierő parancsnoksága és az irányító berendezéseket gyártó northrop vállalat vitatja a jelentésben foglaltakat, de a rakéták kipróbálását mindenesetre felfüggesztették.

ki/jp nc
17.48 240887 1229

-.-

sk0026 4 230 mtik1030

rövid hírek

bolgár-zambiai tárgyalások

szófia, 1987. augusztus 24. /bta/ - zambiai ipari beruházásokban való bolgár részvételről tárgyalt hétfőn szófiában keby musokotwane zambiai és georgi atanaszov bolgár miniszterelnök. a megbeszéléseken szó esett arról, hogy bulgária közreműködhetne kórházak, egy rendelőintézet, gabonasilók építésében, és megvannak a feltételek a mezőgazdasági, ezen belül a dohánytermesztési együttműködéshez is.

or

16 török a miniautóban

perpignan, 1987. augusztus 24. /reuter/ - tizenhat törököt fogtak a francia határőrök egy renault-4 mikrobusz átvizsgálásakor a francia-spanyol határon. a 14 férfi és két nő illegálisan akarta átlépni a határt a kis furgonban. ahhoz, hogy a rendőrségre beszállítsák őket, már két mikrobuszt kellett igénybe venni.

velence - rablók a luxusszállodában

velence, 1987. augusztus 24. /reuter, ap/ - nyolc pisztolyos rabló tört be hétfőn velencében az excelsior luxusszállodába, ahol a velencei filmfesztiválokat szokták tartani. a szállodai értékmegőrző 150 széfjéből 10-et feltörték, elvittek belőlük 15 ezer dollár értékűt, s tuszul ejtettek egy olasz házaspárt is. a rablók egy lopott motorcsónakon elmenekültek, és hét kilométerre a szállodától a házaspárt szabadon engedték.

lövöldözés a diszkóklubban

belgrád, 1987. augusztus 24. /mti/ - öt embert sebesített meg vasárnap este a szerbiai obrenovac városka diszkóklubjában egy vágott csövű vadászpuskával lövöldöző 27 éves férfi. az árokfutó ezután a közeli parkba ment, s ott még egy órán át lövöldözött, míg a rendőrség le nem tartóztatta.

si már gó fl

17.57 240887 1626

-.-

sk0027 4 230 mtik1031

háborus bűnös

moszkva, 1987. augusztus 24. /mti/ - a szovjetunió háborus bűnös kiadatását kérte nagy-britanniától. az erről szóló jegyzéket hétfőn a szovjet külügyminisztériumban nyújtották át a moszkvai brit nagykövetség ideiglenes ügyvivőjének.

a diplomáciai okmány a szovjet nyomozó szervek vizsgálatának eredményeként megállapítja: a második világháború után nagy-britanniában letelepedett és azóta is ott élő antanasz gecevicsusz ártatlan emberek tömegeinek meggyilkolásában vett részt a második világháború idején a fasiszták által megszállt litván szszk és belorusszia területén.

or

a szovjet jegyzék felhívja a brit kormány figyelmét arra, hogy az érvényes nemzetközi jogi dokumentumok szerint a náci háborús bűnösöknek abban az országban kell felelniük tetteikért, ahol azokat elkövették.

a szovjet fél ezért azt várja, hogy nagy-britannia kormánya megteszi a szükséges intézkedéseket gecevicsusz szovjet hatóságoknak történő kiadása érdekében, hogy a helyszínen vonhassák felelősségre bűneiért - hangoztatja a diplomáciai jegyzék.

di/jp fl

18.00 240887 1086

-.-

sk0028 4 230 mtik1032

perzsa/arab/-öböl - esti összefoglaló /1.rész/

eszes tiber, az mti tudósítója jelenti:

kairó, 1987. augusztus 24. /mti/ - az amerikai hadihajók által kísért kuvaiti olajszállító karavánok hétfő délután több órára szinte kisajátították a hormuzi-szorost: egy hajókaraván az öbölből kifelé, egy másik - ugyancsak amerikai katonai felügyelet alatt - az öböl irányába haladt. egy iráni hajó erősen megközelítette a vonulókat, de amerikai felszólításra eltávolodott.

a kuvaitból szombat hajnalban utnak indult, feltöltött kereskedelmi hajók és amerikai kísérők hétfő délelőtt érkeztek a beszűkülő tengervízhöz, ahol mintegy 200 km-t kell megtenniük, hogy kijussanak az omani-öbölbe. az amerikai flottaparancsnokság a hormuzi-szorost az egyik legkritikusabb pontnak tartja, mivel az északi /iráni/ parton található több silkworm-rakétaűteg, s a rakéták hatótávolsága meghaladja a víziút szélességét. a csökkentett sebességgel és fele rakományal haladó bridgeton óriás tartályhajó már át is haladt ezen a zónán, utját amerikai hajók fedezték, köztük a guadalcanal. e hajó fedélzetéről felszállva aknakereső helikopterek állandó légiügyeletet tartottak.

dr

a már említett iráni hajó mintegy másfél kilométernyire közelítette meg a karavánt. rádióon keresztüli üzenetváltással tisztázták egymás kilétét, s azt, hogy nincs ellenséges szándékuk. az iráni hadihajó ezután eltávolodott. más források szerint két kisebb iráni hajót is figyelmeztettek ily módon, sőt, mivel az első üzenetek eredménytelenek voltak, figyelmeztető rakétát is fellőttek. /folyt./

et/hn nc
18.16 240887 1586

-.-

sk0029 4 230 mtik1033

perzsa/arab/-öböl - esti összefoglaló /2.rész/

eközben az omani-öböl irányából újabb három átlobogózott kuvaiti hajó vágott neki az utnak. a 290 ezer tonnás middleton óriáshajót és két 80 ezer tonnás társát három vagy négy amerikai hadihajó kíséri. számuk változó, mivel a szorosban egyes egységek leválnak egy adott konvojról, hogy egy másikhoz csatlakozzanak.

kuvaitban, a mina-el-ahmadi olajkikötőnél további három olajszállító tartózkodik. a 11 átlobogózott kuvaiti olajszállítóból legalább néhány órán át 10 az öbölben tartózkodott - az egyedüli kivétel: a japán felé hajózó gas prince.

stephen solarz, az amerikai kongresszus tagja, aki tényfeltáró körúton a térségben tartózkodik, hétfőn sajtónyilatkozatban közölte, hogy kuvait a 11 hajón kívül még további két kereskedelmi járművén szeretné látni a csillagos-sávós lobogót. abu dzabi források pedig azt erősítették meg, hogy london komolyan fontolgatja: esetleg két kuvaiti hajó számára biztosítják a brit lobogó használatát. a hétfői egyiptomi lapok közölték, hogy az öböl térségébe irányított három francia aknaszedő hajó kedden kel át a szuezi csatornán.

et/hn/pé nc
18.44 240887 1160

-.-

sk0030 4 300 mtik1034

carlsson-nyilatkozat

stockholm, 1987. augusztus 24. /mti-taszsz/ - kormánya teljes támogatásáról biztosította a guatemalai békeokmány aláíróit, és éles hangon bírálta az egyesült államok közép-amerikai politikáját ingvar carlsson. a svéd miniszterelnök a svenska dagbladet című stockholmi lapnak nyilatkozott.

washington durván megsérti a nemzetközi jogot, amikor beavatkozik nicaragua belügyeibe és megtagadja a hágai nemzetközi bíróság erre vonatkozó tiltó határozatának végrehajtását - mutatott rá carlsson, majd kijelentette: svédország szerint az egyesült államok által pénzelt nicaraguai ellenforradalmárok terrorista tevékenységet folytatnak.

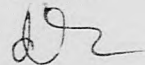
carlsson elismerte, hogy országának nehézséget okoz az a nyomás, amelyet az egyesült államok az utóbbi években fejt ki rá a magas műszaki színvonalú termékek ügyében. /washington azzal fenyegetőzik, hogy megtiltja ilyen termékek eladását svédországnak, ha stockholm nem korlátozza ezeknek a cikkeknek az exportját a szocialista államokba./ a svéd miniszterelnök ezzel kapcsolatban fontosnak minősítette azt, hogy országa e téren megszabaduljon az amerikai függőségtől.

carsson mindazonáltal szükségesnek látta hozzátenni: közép-amerika és a magasan fejlett technológia témájától eltekintve nincsenek különösebb problémák stockholm és washington viszonyában.

ami országa és a szovjetunió kapcsolatait illeti, a kormányfő rámutatott: tavalyi moszkvai látogatása óta több kérdésben haladás tapasztalható. svédországban kellően értékelték mihaíl gorbacsovnak azt a kijelentését, amely szerint a szovjetunió feltétel nélkül tiszteletben tartja a hagyományos svéd semlegességet. a még meglévő problémákról komoly tárgyalások folynak - mondotta végezetül ingvar carlsson.

kf gó fl

18.50 240887 1768

--

sk0031 4 230 mtik1035

dél-afrika - bányászok

johannesburg, 1987. augusztus 24. /dpa/ - súlyos összecsapások voltak a hét végén a harmadik hete sztrájkoló dél-afrikai bányászok, valamint a bányászok és a sztrájkőrök között. három bányász meghalt, többen megsebesültek.

eddig 10 ezer sztrájkolót bocsátottak el a munkaadók. szerdáiig kapott ultimátumot a munka felvételére az anglo american bányavállalatnak az a hatezer dolgozója, aki a western holdings aranybányánál áll alkalmazásban. a világ legnagyobb aranybányájának, a vaal reefsnek a bányászai keddig kötelesek munkába lépni, különben elbocsátják őket.

kj gó fl

19.01 240887 0624

--

sk0032 4 230 mtik1036

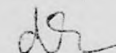
rudolf hess - temetés titokban

flesch istván, az mti tudósítója jelenti:

bonn, 1987. augusztus 24. /mti/ - az nszk-ban hétfőn egy ismeretlen helyen titokban eltemették rudolf hess német háborús bűnöst, aki egy héttel korábban öngyilkos lett a spandau-i börtönben. a hírt a deutschlandfunk nevű országos rádióállomás jelentette be karl walternak, wunsiedel város polgármesterének döntésére hivatkozva.

hitler 93 éves korában meghalt egykori helyettesét a tervek szerint ebben a bajorországi városban szerdán kellett volna eltemetni a családi kriptában. a hozzátartozók azonban megváltoztatták eredeti szándékukat. döntésüket a wunsiedelben kialakult helyzettel indokolták.

a temetés közeledtével napirenden voltak ujnáci fiatalok tüntetései, s a rendőrség még hétfő délelőtt is őrizetbe vett 79, hess-t dicsőítő suhancot. közülük 17-et jelenleg is fogva tartanak, pisztolyt, kést, parittyát, botokat, náci zászlókat és hitlerista jelmondatokat feltüntető táblákat koboztak el tőlük. valamennyien a „szabad német munkáspárt”, elnevezésű neonáci szervezet és egyéb kisebb szélsőjobboldali tömörülések tagjai. előző nap is őrizetbe

vettek több ujnáci felvonulót, akik „sieg heil,-t és antiszemita jelszavakat kiabálva próbáltak bejutni a temetőbe.

az ismeretlen helyen titokban megtartott temetésről a család a wunsiedeli polgármestert is csak utólag értesítette.

a nyugat-berlini spandau börtönének felügyeletében illetékes négy egykor szövetséges nagyhatalom hétfőn nyilatkozatban utasította vissza alfred seidelnek, hess ügyvédjének vádaskodásait. seidel ugyanis délelőtti sajtóértekezletén münchenben ismét kétségbe vonta a háborús bűnös öngyilkosságának tényét. a nyilatkozatban hangsúlyozzák: minden bizonyíték - beleértve a brit bűnügyi rendőrség nyomozati anyagát is - arra utal, hogy a fogoly egy villanydrót hosszabbítójával fel akarta akasztani magát, s halálát fulladás okozta.

fn/hn nc

19.27 240887 1949

-. -

sk0033 4 230 mtik1037

bundestag - új időpont /kieg. mtik 1026-hoz és 1027-hez/

bonn, 1987. augusztus 24. /mti/ - a nyugatnémet szövetségi gyűlés /bundestag/ rendkívüli ülésének időpontját szeptember 2-ára, jövő hét szerdájára tűzték ki - jelentette be bonnban a bundestag sajtóhivatala. az ülést eredetileg szeptember 4-én akarták megtartani.

fn/jp nc

19.32 240887 0350

ar

-. -

sk0034 4 230 mtik1038

mozambik - the new york times

washington, 1987. augusztus 24. /taszsz/ - nem kizárt, hogy a mozambiki nemzeti ellenállás /renamo/ nevű terrorista mozgalom katonai támogatást fog kapni az amerikai kormányzattól - írja a the new york times-ra hivatkozva a taszsz hírügynökség.

a tekintélyes napilap szerint a mozambiki terrorista mozgalomnak meglehetősen erős támogatói vannak az amerikai törvényhozásban, élükön jesse helms republikánus szenátorral és robert dole szenátorral. a republikánus párt egyik elnökjelöltjével. dole és helms vezetésével 28 szenátor a mozambiki mozgalom hivatalos elismerését követelte reagan elnöktől, s annyit már el is értek, hogy az egyesült államok felvette a kapcsolatot a renamo-val - emlékeztet a the new york times.

a befolyásos lap szerint a mozambiki nemzeti ellenállás a szó legigazibb értelmében vett terrorista szervezet, amely 10 éve rejttegettségben tartja a mozambikiak egy részét. tagjai válogatás nélkül gyilkolnak, nőket, gyermekeket rabolnak el, vandál pusztítást visznek véghez. az amerikai sajtó azonban ezekről a dolgokról hallgat - ismeri be a the new york times.

si gó fl

19.37 240887 1151

-. -

sk0035 4 230 mtik1039

kínai pártkongresszus - van li

peking, 1987. augusztus 24. /tanjug/ - a kínai kommunista párt xiii. kongresszusa október 25-én kezdődik - jelentette be hétfőn van li miniszterelnök-helyettes pekingben egy japán újságírókkal folytatott beszélgetésen.

a kongresszus fő témája a gazdasági reform, a politikai rendszer reformja és a nyitási politika folytatása lesz.

nagyon valószínű, hogy csao ce-jang fogja a pártot vezetni az elkövetkezendő időszakban - mondotta van li. csao ce-jang január közepe óta megbízott főtitkárként áll a kkp élén.

ar

pekingben ismeretessé vált az is, hogy a kongresszuson a kínai vezetés legmagasabb szintjét érintő személyi változásokról is dönteni fognak. a változások minden bizonnyal bekövetkeznek, miután teng hsziao-ping, kína legbefolyásosabb vezetője is hangoztatta már korábban visszavonulási szándékát.

nc/hn nc
20.19 240887 0882

-.-

sk0036 4 300 mtik1040

petrovszkij - öböl

new york, 1987. augusztus 24. /taszsz/upi/ - a biztonsági tanács nyugati tagállamai öbölbeli katonai jelenlétükkel akadályozzák az iraki-iráni háború beszüntetéséről hozott, általuk is megszavazott bt-határozat végrehajtását - mutatott rá new york-i sajtóértekezletén vlagyimir petrovszkij. a szovjet külügyminiszter-helyettes azt a szovjet küldöttséget vezeti, amely a leszerelés és a fejlődés kérdéseivel foglalkozó konferencián vesz részt az ensz székhelyén.

az egyesült államok és néhány más nato-tagállam gigászi katonai erőt összpontosít egy olyan térségben, melynek közvetlen közelében harcok folynak, s ezzel megteremti egy újabb katonai konfrontáció veszélyét. az amerikai lépések növelik a helyzet kiszámíthatatlanságát, s olyan veszélyes véletlen események lehetőségét, amelyek robbanást idézhetnek elő - mutatott rá a szovjet politikus.

petrovszkij megismételte azt a - mihaíl gorbacsov által előterjesztett - szovjet javaslatot, melynek értelmében a nem öbölmenti országoknak aknaszedő hajóik kivételével ki kell vonniuk a térségből haditengerészeti erőiket.

kf fl

20.32 240887 1129

-.-

sk0037 4 230 mtik1041

öböl - egyesült államok

kis csaba, az mti tudósítója jelenti:

washington, 1987. augusztus 24. /mti/ - az amerikai külügyminisztérium szóvivője szerint az egyesült államok „alaposan átgondolta, azt a döntését, hogy hadihajókat küld a perzsa/arab/-öbölbe, s a hajók mindaddig ott maradnak, amíg „a hosszú távu amerikai érdekek, megkívánják. phyllis oakley szóvivő nem volt hajlandó állást foglalni azzal a szovjet javaslattal kapcsolatban, hogy valamennyi nem öböl menti ország haladéktalanul vonja ki flottaegységeit a térségből. a javaslatot - amelyet korábban mihaíl gorbacsov is felvetett - vlagyimir petrovszkij külügyminiszter-helyettes ismételte meg hétfőn, az ensz székhelyén tartott sajtókonferenciáján.

a külügyi szóvivő szerint az egyesült államok nem azért döntött a kuvaiti olajszállító hajók átlobogozása és katonai biztosítása mellett, mert attól tartott, hogy a szovjetunió „megelőzi, és ezzel megnöveli politikai befolyását a térségben. ezt a képviselőház katonai bizottságának egy most közzétett elemzése állapította meg. bár a bizottság republikánus tagjai nem fogadták el a jelentésben foglaltakat, a többség úgy vélekedett, hogy az amerikai öböl-politika rendkívüli módon megnöveli a konfliktus kockázatát - ráadásul az egyesült államok közvetlenül nincs is ráutalva az ott termelt kőolajra.

a minisztérium szóvivője most ismét azt mondta, hogy washington „elkötelezte magát az olajszállító hajók szabad mozgásának biztosítása mellett, és „segítséget nyújt az öböl menti baráti államok önvédelméhez, a nagyszabású flottaösszpontosítással „meg akarja gátolni az irán és az irak közötti háború kiterjedését, „azt is hozzáfűzte azonban, hogy washington lépéseinek egyik célja „a szovjet befolyás terjedésének megakadályozása, „.

ki/jp nc
20.43 240887 1807

dr

-.-

sk0038 4 230 mtik1042

európai leszerelés - tatarnyikov

moszkva, 1987. augusztus 24. /taszsz/ - Európában a hagyományos fegyverzetek és a harcászati atomfegyverek minden fajtáját csökkenteni kell. nem teremthető meg a biztonság, ha csak a hagyományos fegyvereket csökkentik, és az atomfegyvereket nem, vagy fordítva - szögezte le Viktor Tatarnyikov, az európai leszereléssel foglalkozó szovjet szakértők egyike.

szeptemberben a NATO és a varsói szerződés felújítja bécsi konzultációit, amelyek célja, hogy pontosan meghatározzák az európai fegyverzetek és fegyveres erők csökkentéséről tervezett tárgyalások témakörét. ugyancsak szeptemberben kezdődik meg az európai biztonsági és együttműködési értekezlet következő szakasza. Tatarnyikov, a Vsz-NATO konzultációkon résztvevő szovjet delegáció tagja, a szovjet honvédelmi minisztérium vezérkari főnökségének képviselője ezzel kapcsolatban nyilatkozott a Taszsz szovjet hírügynökségnek.

emlékeztetett rá: alapvető nézeteltérés van a két fél között abban, hogy kiterjedjenek-e a tárgyalások a harcászati nukleáris fegyverekre, ezen belül a harcászati csapásmérő légiere, s melyek legyenek azok a zónák, amelyekben csökkentéseket kell végrehajtani. a varsói szerződés tagállamainak álláspontja szerint minden európai országnak csökkentenie kellene szárazföldi erőit és harcászati csapásmérő légierejét. az egyesült államoknak és Kanadának is csökkentenie kellene az Európában állomásoztatott ilyen kategóriájú fegyveres erőit és eszközeit.

a NATO viszont nem akarja kiterjeszteni a tárgyalásokat a harcászati nukleáris eszközökre, köztük a harcászati csapásmérő légiere. gyakorlatilag csak a szárazföldi erőkről és a fegyvereknek azokról a fajtáiról akar tárgyalni, amelyekben - a NATO szerint - a varsói szerződésnek van fölénye. a szovjetunió és szövetségesei egyébként javasolják, hogy mindkét fél részéről számolják fel a meglévő egyenlőtlenségeket. nemcsak a harcokocsik számát kell csökkenteni /amint a NATO javasolja/, hanem a harcászati légiere, az atomtűzérés, a harcászati rakéták és egyéb fegyverzetek terén is csökkentést kell végrehajtani. - mondta Tatarnyikov.

elfogadhatatlan, hogy két külön fórumon tárgyaljunk az ugynevezett kettős rendeltetésű eszközökről. ha Európában stabilitást akarunk, akkor a szárazföldi erőket és a harcászati csapásmérő légiert egységben kell kezelni, és ezek minden

összetevőjében csökkentéseket kell végrehajtani. nem lehet a felek támadó potenciálját csökkenteni /amint ezt a NATO javasolja/, ha nem csökkentjük vagy nem számoljuk fel a harcászati nukleáris eszközöket - jelentette ki a szovjet szakértő.

si gó fl

21.16 240887 2635

-.-

sk0039 4 230 mtik1043

rövid hírek

cuellar - Laridzsani

new york, 1987. augusztus 24. /mti-taszsz/ - Pérez de Cuellar ENSZ-főtábornok hétfőn a Világszervezet székhelyén fogadta Mohamed Laridzsani iráni külügyminiszter-helyettest. a találkozó egyetlen napirendi pontja az Irak-iráni konfliktus volt. a megbeszélésről egyik fél sem közölt részleteket. a tárgyalások kedden folytatódnak.

cranston

ulánbátor, 1987. augusztus 24. /moncame/ - hétfőn a mongol fővárosba érkezett Alan Cranston szenátor, az amerikai szenátus demokrata frakciójának helyettes vezetője. háromnapos látogatásával a mongol népköztársaság parlamenti csoportja meghívásának tesz eleget.

terézia nővér

moszkva, 1987. augusztus 24. /taszsz/ - a szovjetunióbeli látogatáson tartózkodó Terézia nővért, a Nobel-békedíjas apácát hétfőn a „békeharcosnak” elnevezésű aranyéremmel tüntette ki a szovjet békevédelmi bizottság elnöke. a díj átadásakor Genrih Borovik méltatta Terézia nővért a béke és az emberiség javára kifejtett tevékenységéért. vasárnap Terézia ellátogatott egy kivevő közelében lévő faluba, amelyet a csernobili katasztrófa által sújtott körzetek kitelepített lakói számára építettek.

ág gó fl

21.20 240887 1200

-.-

sk0040 4 230 mtik1044

honecker-látogatás - oskar fischer

berlin, 1987. augusztus 24. /adn/taszsz/ - az ndk szerint a két német állam közötti kapcsolatok további javítása jelentősen hozzájárulhat az európai békés együttműködéshez - jelentette ki oskar fischer, az ndk külügyminisztere hétfőn berlinben nyugatnémet újságírók előtt.

az ndk külügyminisztere erich honeckernek, az nszép kb főtítkárnak, az államtanács elnökének szeptemberben esedékes bonni látogatásával kapcsolatban szólt a két német állam kapcsolatáról. rámutatott, hogy azok a tárgyalások, amelyeket honecker folytat majd nszk-beli hivatalos látogatása idején, nemcsak a kétoldalu kapcsolatok további alakulása szempontjából lesznek jelentősek, hanem hozzájárulnak az európai párbeszéd folytatásához és erősítéséhez is.

si gó fl

21.25 240887 0800

-.-

sk0041 4 800 mtik1046

külpolitikai hireink tartalomjegyzéke 1.
budapest, 1987. augusztus 24. /mti/

sk0001-sk0023-ig

sk0001 új gyorsforgalmi út new yorkban
sk0002 caracasi értekezlet - vége
sk0003 sri lanka
sk0004 öböl - murphy - larijani
sk0005 chautauquai találkozó 1.
sk0006 új-zélandi kormány - esketés
sk0007 reagan - kontrák
sk0008 rövid hírek
lomé: desmond tutu
kardeljevo: jugoszláv közúti baleset
dakka: bangladesi hajóbaleset
los angeles: betörés
sk0009 arab liga
sk0010 egyesült államok - titkos hadsereg

sk0011 színes hírek
new york: a műszivek feltalálójának szívügye
madrid: dali-gyűjtemény spanyolországnak
sk0012 dél-afrika
sk0013 demokrácia - pravda elméleti 1.
sk0014 demokrácia - pravda elméleti 2.
sk0015 baltikum - pravda
sk0016 rövid hírek
montreal: kanadai vasutas sztrájk
san josé: costa rica-i kommunisták
katmandu: nepáli aranycsempészek
sk0017 husvét-szigetek
sk0018 usa-nszk titkos megállapodás? szerk.táj.
sk0019 chautauquai találkozó 2.
sk0020 olaszország - andreotti az ensz-ről
sk0021 rövid hírek
bangkok: betty és cary vietnamban
havanna: el nem kötelezettek poolja
oslo: észak-európai fórum
új-delhi: india - baleset, áramütés
sk0022 spd - pershingek 1.
sk0023 spd - pershingek 2.

fl/hn

/folyt./

22.07 240887 1549

-.-

sk0042 4 800 mtik1047

külpolitikai hireink tartalomjegyzéke 2. sk0024-sk0042-ig

sk0024 demokrata párt - jelöltek
sk0025 amerikai rakéták
sk0026 rövid hírek
szófia: bolgár-zambiai tárgyalások
perpignan: 16 török a miniautóban
velence: rablók a luxusszállodában
belgrád: lövöldözés a diszkóklubban
sk0027 háborús bűnös
sk0028 perzsa/arab/-öböl - esti összefoglaló 1.
sk0029 perzsa/arab/-öböl - esti összefoglaló 2.
sk0030 carlsson-nyilatkozat
sk0031 dél-afrika - bányászok

kül

1987.08.24.

sk0032 rudolf hess - temetés titokban
 sk0033 bundestag - új időpont /kieg mtik1026, 1027-hez/
 sk0034 mozambik - the new york times
 sk0035 kínai pártkongresszus - van li
 sk0036 petrovszkij - öböl
 sk0037 öböl - egyesült államok
 sk0038 európai leszerelés - tatarnyikov
 sk0039 rövid hírek
 new york: cuellar - laridzsani
 ulánbátor: cranston
 moszkva: terézia nővér
 sk0040 honecker-látogatás - fischer
 sk0041 tartalomjegyzék 1.
 sk0042 tartalomjegyzék 2.

fl/hn

készült az mti külpolitikai főszerkesztőségében
 főszerkesztő: kopreda dezső
 szerkesztette: bochkor jenő
 pirityi sándor
 kovács ferenc
 fazekas lászló

- v é g e -

22.09 240887 1458

.-.

MTI

60.0101x
Szerkeszti a Külpolitikai Főszerkesztőség

Szerkesztésért és kiadásért az MTI vezérigazgatója felel
 Kiadja az MTI - Budapest I., Fém u. 5-7. 1426 Budapest, Pf. 3. Tel.: 756-722 Telex: 22-4371

Külföldi hírek

 budapest, 1987. augusztus 25.

kül

k e d d

sk0001 4 230 mtik1002

ensz-tanácskozás a leszerelésről és fejlesztésről /1.rész/

kis csaba, az mti tudósítója jelenti:

washington, 1987. augusztus 25. /mti/ - a leszerelés, a fejlesztés és a biztonság szorosan összefügg - jelentette ki javier pérez de cuellar, az ensz főtitkára hétfőn new yorkban, a leszerelés és a fejlesztés összefüggésének kérdéseivel foglalkozó nemzetközi tanácskozás megnyitó ülésén.

a szeptember 11-ig tartó tanácskozáson a világszervezet mintegy 130 tagállama, sok nem-kormány szintű szervezet képviselője, az ensz-nek és szakosított szervezeteinek több vezetője vesz részt. nem képviselteti magát viszont az egyesült államok. az egyetlen távolmaradó nagyhatalom azzal érvelt, hogy nem lát összefüggést a leszerelés és a fejlesztés kérdései között.

pérez de cuellar beszédében közvetve bírálta ezt az álláspontot. a főtitkár aláhuzta, hogy a közgyűlés korábbi határozatai alapján összehívott tanácskozásnak meg kell jelölnie azokat a módokat, amelyek további erőforrásokat juttatnak fejlesztésre a leszerelés felszabadította alapokból. „sok százmillió ember van még megfosztva a legalapvetőbb szükségletek kielégítésének lehetőségétől -

de